

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Megjelenik a lap minden
szórán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Félévre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyzetes
centim. tér ára 4 kr. Bélyegilleté-
k minden hirdetés után 30 kr.
Nyiltár sora 25 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Márczius 15.

1848. márczius 15-nek emléke lelkesedéssel tölti be édes hazánk minden hű polgárának szívét. Az a fenséges idealismus, mely magával ragadott akkor ifjút és öreget: új vért adott a szíveknek, új gondolatot az agyvelőknek és új izmokat a feszülő karnak. Ez fenséges nap, melyet himnusz gyanánt zengett a szabadság zengzetes nyelve, felköltötte a szunnyadó erőt és fenséges dolgokat proklamált: szabad alkotmányt, szabad földet, a vallásfelekezetek jogegyenlőségét; szétörészt azon bilincseknek, melyek fogva tartották az eszmék hódító hatalmának, az igazság diadalmának leghatalmasabb tényezőjét: a sajtót; a két testvérhaza egyesítését, hogy valamiképp ugyanazon anyanyelv zeng a magyar nemzet minden gyermekének ajkán, úgy legyen a magyarnak hazája, alkotmánya, szabadsága is csak egy.

1848. márcz. 15-én fölhangzott világujító eszméje a szabadságnak: talpra tudta állítani az egész nemzetet. Azóta folyton halljuk, hogy azok a szabad eszmék, melyek akkor feltörték a multuk koporsójának födelét, ma már mind valósággyá lettek.

Meg van minden; vagy legalább annyi, a a mennyi azon szabad eszmékből egyáltalán meg volt valósítható. A kutató ész azonban keresztül lát az intézményeken s tudja, hogy azok nem önmaguk, de az emberek által élnek. S a politikai rendszernek értékét, azon nemzeti és társadalmi erő dönti el, mely azoknak életet ad. A kérdés ma már az, hogy mi lett a szabadság gondolatából?!

Minden esetreszép dolog márcz. 15-ének megünneplése; szép és lélekemelő a már-

cziusi nap éltető sugaraiban sűtkérezni és kibontva a háromszínű lobogót ajkainkra venni a szabadság zengzetes nyelvét; de azt hisszük, hogy azon áldozati oltáron, hol legszentebb hagyományaink áldozati tüze élesztetik: a szabadság fenséges tetteit is kötelességünk bemutatni; a szabadság nagy eszméit nemcsak magasztalni, de gyakorolni is szent kötelességünk.

A szabadság szó ne legyen csak ajkainkon, hanem fejlesztessék az intézményeinkben, hogy azon szellem vezéreljen, mely ama dicső multból sugárzik felénk.

Allami közigazgatás.

Régóta előttünk lebegett az, hogy ma-holnap alkotmányunk sarkalatos megváltoztatása vétessék előirányzatba, akkor, a midőn a megyék államosítása iránti törvényjavaslat beadatik. —

Lehetnek olyanok, kik nem tekintik Magyarországot ezred éves multját, kik nem számolnak a multtal, kik a jövőt nem tekintik, s így beleugosznak egy embelek, mert pártmak még nem nevezhetai, azon gondolatába, hogy az azon esetre, ha a megyék önkormányzati joguktól vonataak el, ha az államosítás keresztül vitetik, Magyarország jövőjében változás a politikai hatóságok működése által nem állhat be. —

A megyei rendszert az absolutismus nem pótolja, a megyei rendszer elé az absolutizmust vagyis mint most nevezük az állami közigazgatást helyezni nem lehet, nem pedig azon okból, mert a megyék ez ideig mindenkor és minden olyan esetben, melyben szüksége forgott fenn, a magyar alkotmány sarkkövét képezték, tiltakoztak sok olyan ellen, melyben az alkotmány-

nak csak kicsinybeni megsértését látták, igen sokszor a megalkotott magyar törvények alapján védték jogaikat, ép úgy egyedül, mint mindnyájan és így összesen tett felszólalásaikba. —

A megyei rendszernek köszönhetjük, hogy eddig nemzeti létünkben kiforgatva nem lettünk, ennek tulajdoníthatjuk azt miszerint Európa, mivel népei között oly helyet foglalunk el, mely miakat minden tekintetben megillet. —

A megyei rendszer, jobban azo alkotmányos jog, melylyel e hon minden lakója bir, alkalma lett az egyesületeknek, e rendszer alatt fejlődött mindaz, a mi ugy az összességnek, mint egyeseknek csak javára szolgálhatott, s ha tetemes tehket viselünk és viselni inditva érezzük magunkat, tesszük azt azért, mert bizonyos jogoka élvezünk, mely részben magunkat hivatottaknak éreztük arra, miszerint a közügyek terén munkálkodjunk. —

Ha csak a szab. kir. rendezett tanácsu városokat tekintjük, melyek az újabb törvény meghozataláig mint önállók működtek, melyek régi törvényeinek szerint mint az ipar és kereskedelem főszékai hazánk történelmében nem kis szerepet játszhattak, melyeknek ma a viszonyokat tekintetbe véve kisebbitése megbocsáthatlan lenne, ha mondjuk ezen kis városoknak a jelenleg beadott javaslat szerint már részben előirányzott jövőjét tekintjük, nem hisszük, nem hihetjük, hogy az állami közigazgatás legkevésbé is azon eredményeket mutassa fel, melyet a már meglévő rendszer némi módosítása mellett elérnünk lehetett volna.

Már a mai megyei rendszer sem felel meg azon pezsgő életnek, mely a multban volt, már ez is csak megcsönkítva juttatja az alkot-

TÁRCSA.

Márczius 15.

Légy üdvözölve márczius havának
Szentelt I d u s a, te fényes, drága nap!
Fojtott zsarátnok lángra lobbanának,
Az eszme szikrák messze szálltanak,
Magas Kárpáttól habzó Adriáig,
Felforrt a szív, fellendült a kebel . .
Szívünk az égbe küldi hő imáit,
Lelkünk ma is szellemben ünnepl!

Légy üdvözölve korszakalkotó nap,
Magyar szabadság fényes hajnala!
Reményt adál a csaknem haldoklónak,
Eszmé világja új élet vala.
A csüggedés vert gyász-tanyát a szívben,
Elnyomva volt a szó, a gondolat,
Magszánta népét a jószágos Isten
S olosztá a fölleg-foltokat.

Kék ég derült fel nemzetünk egére
Kisütni látta a fényes napot;
Megadta Isten, a mit szíve kére,
Magyar hazánk új alkotmányt kapott.
Nép jog szabadság harsogott a légben,
Testvériség nyujthatta jobbkezt,
Egyenlőség lett szívbe vésvé mélyen,
Zord télre friss kikelet érkezék.

Mint rózsá ujjul, hajnal a tavasznak
Megadja báját, kellemét, díszét,
Midőn virágok bimbókat fakasztanak
S az illatárt a szellő hordja szét;
Ugy adta meg e nagynap nemzetünknek
Tiporva volt jogát, törvényeit . .
E nap dicsőfénye soha le nem tűnhet,
Emléke él, tettekre lelkesit!

Emléke éljen, szívbe vésvé mélyen
Oltárt emeljen keblünk rejtekén,

Melyen lobogjon mindörökké fényben
A honszerelmet ápoló erény!
S ha új próbákra hívna fel a végzet,
Ősök erénye álljon szemelőtt;
E drága földért hősök keble vérzett,
A mult jövőnkhez adjon új erőt!

Titáni harezot vívtak hő apáink,
Hogy e maroknyi föld miénk legyen.
A nép szabadság öldöklő csatáin
Vérnyom piroslott, völgyön és hegyen,
Mártir siroknak gyászos éjjelében
A zarnok önkény vérboszút lehelt:
Az ördög ásta poklát mélyre mélyen,
Hogy a hazára vonjon gyász-lepelt.

Sötét időszak föltre képeiddel!
Arpád szerezte ezt a hont nekünk . .
Kaján irigység vézna képed vidd el,
Mert pártliltést nem ismer nemzetünk.
Viszályok átka rajtunk elvihartzott,
A béke napja stlt le melegen,
Tisztelni tudjuk a jog s elvi harezot,
S hazánk szerelme ég a kebleken.

Égjen mint a Horeb bokra hajdan,
S forraszon össze testvér népeket, —
Szeressük egymást az örömben, bajban,
S ha honszerelmünk lángra éledett. —
Ne dobjon úszköt egyik nép a másra,
Mert így hazánkra napfény nem derül —
Testvériségünk' a világ, hogy lássa:
Szeressük egymást rendületlenül!

* * *

Légy üdvözölve márczius havának
Szentelt I d u s a, te fényes, drága nap!
Igédid egykor szózatok valának,
Vivmányaid örökre állanak . .
A gyors időnek röpké szárnya lebben,
Villám gyanánt száguld a mult felett.
Te élsz örökké, fényes szellemedben
S a nép megörzi szent emlékedet . .

Kerekes Sámuel.

Három a jelszó.

Három kerülendő:
Vadak orditása,
Ember hódítása,
Vágyak zsarnoksága.

Három meggondolandó:
Mindenható jelenléte,
Hitbuzgóság erőssége,
Jónak szilárd követése.

Három megszüveendő:
Élettünknek rövid léte,
Üdvözülés nehézsége,
Üdvözülők csekély része.

Három ritkaság:
Önmegtadás a gyönyörben,
Tiszta kéz a vagyon szerzésben,
Ingyen munka a közügyekben.

Három megtartandó:
Italban mértékletesség,
Haragban mérsékelttség,
Mindenben a kedvderültség.

Három rettentés:
Halálunk közelsége,
Tetteink megítélése,
Kárhozottak szenvedése.

Három fájdalom:
Hogy tudva rosszat tettünk,
Jóval nem törődöttünk,
Időt vesztgettünk.

Három utálatos:
Külső háborúság,
Belső nyugtalanság,
Jellemben gyávaság.

mányban gyökerező jogokat, de mégis még abból annyi a mennyi elégséges arra, hogy jogait szabadon gyakorolja fenn maradt.

Tekintsük csak általánosságban a törvényjavaslatot, ne bántsuk részleteiben, vegyük csak azt irányadóul, hogy az államosítás minő joghétrányokat vonhat maga után vagy minő jogban részesítheti mindazokat, kik az alkotmányos jogok gyakorlásába bele szoktak.

Ha vannak is olyanok, kik némi tekintetben talán a kievezési rendszerért az államosításnak pártjárakellnek, — ez az egy ok nem elég arra, hogy a magyar országgyűlés azon javaslatot magáévá tegye, de arra sem elégséges, hogy egy ily a hazai viszonyoknak meg nem felelő, tehát nem a népéletből merített törvényjavaslat törvényerőre emeltessék.

Hazai törvényeink a hazai viszonyoknak hű tükréiszkáltak lenni. — Ésmár a tapasztalat bizonyította, miként azon törvények, melyek nem a népéletből, a nép szokásaiba beplántált gyakorlati szabályokból alkottattak, nagyon nehezen és csakistöbbszöri módosítással voltak keresztül vihetők.

Azon kezdetlegesség, melyben részben az ipar, részben a kereskedelem terén mozognak, az által, hogy városainkat nem emeljük ki, meg fog bémulni; — mert vannak oly fejlődő városok, hol jelenleg nem azt kellene tenni, miként hatáskörük megcsorbítottassék, hanem ezeknek hatáskörét terjeszteni lenne elengedhetlen kötelesség, ha versenyezni ohajtunk más országnak legalább hasonmóságú városaival.

A sz. kir. városnak fejlődését már az is akadályozta, hogy némileg a megyei hatáskör alatt állottak.

Most azonban, a midőn ezek a jelenlegi helyzetükből is ki lesznek vetköztetve, s a mint előre jelezve van egész más beosztás alá vétettek, nem hibázunk, ha kimondjuk, hogy fejlődésükben akadályozva lesznek.

A megyei önkormányzat alatt saját erejükből fejlődött városoktól a lehetőség is meg lesz vonva arra nézve, hogy tovább fejlődhessenek. A mi-

dőn a városok ily helyzetbe jutnak, mit remélhetni azon megyei községekről, melyek fejlődésükről mi életjelt sem adtak, s melyeknek fenttarthatasuk egyedül az eddigi megyének volt köszönhető.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

* **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az „Egyetértés”, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasókörök közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve egy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná. S ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétesítés tekintetében utólrhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendők tartjuk itt, mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közönséget, mely abban nyilvánul, hogy az Egyetértés olvasói között minden pártból találunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdakörök, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari- és mező-

gazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Uzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közlöt bő tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említtük meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melynek mindegyike egy egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 5 frt, egész évre 20 frt.

* **„Két élő bárd”** címmel egy igen érdekes s társadalmi köreinkben feltűnést keltő regényt írt Tolnai Lajos a Képes Családi lapok számára. E kitűnő szép irodalmi lapunk ezen regényével fogja Dr. Várad Antalnak a „Hazajáró lelkek” című és Dr. Prém Józsefnek a „Váratlan vendég” című elbeszélésével együtt f. é. áprilisi negyedét megkezdeni. — A három neves írónak nagybecsű művére ezennel felhívjuk az olvasó közönség figyelmét. —

NAPI HIREK.

Gyulafehérvárt, mártius 18.

— **Br. Kemény Kálmán** es. és kir. kamarást, vármegyénk köztisztviselőiben álló főispánját Ó Felső Maros-Torda vármegyére is megbizta a főispáni teendőket, miután b. Bánfi Zoltán főispánt, saját kérelmére kegyelemben felmentette állásától. Vármegyénkben eleinte kedvetlenül fogadták a hírt, azt híven, hogy miután főispánunk birtokai Maros-Torda megyében fektűznek már ezen körülményre tekintettel is inkább oda ohajt kölözni. Örömmel értesültünk, hogy ezen legmagasabb megbiztatás csak ideiglenes jellegű, s bár hosszabb időre elvonja ő mlgt. attól, hogy kiváló tapintatával csaisk vármegyénk ügyeit vezesse, mégis fő biztosítékot találhatunk ama tényben, miszerint mint valóságos főispánt vármegyénk mondhatja magáénak.

— **Országgyűlési képviselőnk** Dr. Mohay Sándor a husvétii ünnepekre haza érkezett.

— **Dr. Téri Ödön** kir. közjegyzőnk, ki esküvőjét Abell Berta kisasszonynyal Bécsben f. évi április hó 2-án fogja megtartani, — városunkból e folyó hó 22-én néhány hétre eltávozik. Távolléte idejében a közjegyzői teendőket az aradi kir. közjegyzői kamara által megerősített helyettese: Folyovics Sándor nagyenyedi kir. közjegyző fogja végezni, ki e végből rendszerint minden hét szombatján a kir. közjegyzői irodában található lesz.

Lement a nap, de csillagok nem jöttek.

(Márcz. 15.)

Már ne beszéljen nekem senki!

A márczius 15-én városunkban rendezendett ünnepély a leghatározottabban megerősített engem azon véleményemben, hogy asszony kormányozza a világot.

Sem maradandó jó, sem valamire való rossz nem történhetik, ha az asszony keze-nyoma ott nincs.

Tekintsünk csak a legközelebbi multba.

Az Emke bált rendez. Főintézői férfiak; a meghívókat ők küldik vagy viszik, (esetleg nem viszik), a nők inkább csak magán a bálon szerepelnek, s mi történik? Bár a bál erkölcsileg — vagyis mint bál — fényesen sikerül, anyagi haszon 5 frt. 66 kr.

Vagy nézzük az i. j. n. egylet tánczestélyét.

A nők úgy megindulnak, mint a bangyák. A keresztények tán még jobban lelkesednek, mint az izraeliták. Egy két jegyet is vált, csak valahogyan bejuthasson az igéret földjére. Nem ok nélkül! Bőjtben esett bál: s a bőjt bálkot nagyon meg szokták rohanni... Végre eljön az a várva várt vasárnap; teljön a vacsora-csillag, kezdődik a körmenet, azután a táncz, s úgy belemelegednek; oly jól esik az a láb alá-való, mint épen pénteken a hús.

(A mint hallom azok az udvarias izr. nők nagy hálával is vannak eltelve ker. polgártársnőik iránt. Nem rég vagy hármát az izr. j. n. egylet tiszteletbeli tagjává választottak.)

S mi történik?

A bál erkölcsi sikere elhalványul az anyagi haszon mellett. Az Emke báljának tiszta jövedelme még 1/4 évre sem lehet kamatja az i. j. n. egylet tánczestélye tiszta jövedelmének.

De hát mért ne szabadna nekünk visszatekinteni, nem épen a legközelebbi multra? pl. 1890. márc. 15-re.

Meglátszott azon, hogy asszony járt bele, s mindenkit megszállt a lelkesedés, látván, hogy Fehérvár nő-közönsége olyan szépen van ott képviselve.

Eszembe jutott akkor Arany János „Rozgonyiné” cz. balladája, elgondoltam magamban, hogy ha jőne idő,

melyben a férj hazajáért kész mindenét odahagyni, ezek a hölgyek férjüknek Rozgonyi Cziezellének így felelnek:

„Azt koresem, hív magyar nő,
Véres ütökötben,
Hogy lehessek, élve, halva,
Mindig közelben:
Sulyos a kard, de nehezebb,
Szászor is a bánat;
Jobban tör, mint a páneczél,
Kebelem utánad.”

Aztán mikor láttam azt a lelkesedést, azokat a kedves hangokat, melyek a hazát éltették, eszembe jutott ama balladának következő versszaka:

„Galambóczot a Dunáról
Ostromolni kezdik;
Folyamon is, szárazon is,
Egyre török, vesztik.
Elöl, elől Rozgonyival
Kedves élet-párja,
Hív szerelme, szép Cziezelle,
Szentgyörgyi leánya.”

Mikor végre a közönség elszólt, éltette a hazát s a derék honleányokat, Arany híres költeményének végső szavai esengettek fülemben:

„Egy árva szó sem beszél
Zsigmond győzedelmét,
Mind a világ, széles világ
Rozgonyi Cziezelle.”

De tán azt mondhatná valaki: mit is keresnének a nők ott, hol a férfiak összeülnek: hadd a hazáért jó nagyot ihassanak? Maradjanak ők otthon, s végezzék csak tovább is a teendőiket.

Nem úgy, uram!

Eszméért, melynek egy részét már megvalósítottuk az életben, s más részét meg kell valósítanunk, szabad és kell lelkesülni a nőnek; hadd hassa át az, már a családi tüzhelyet, s azzal betelve távozzék a honfi és honleány a gondos anyai szárnyak által.

Ez eszme nyerjen kifejezést is; s márc. 15-ike nem jó alkalom-e erre?

Nem ekkor kezdett-e megvalósulni az, miért Széchenyi annyit fáradott, s Kossuth annyira lelkesedett?

Csak gondoljunk arra az időre, melyben Széchenyi reform-törvényei megkezdődtek. Működött az 1825-iki országgyűlés, de fájdalmasan kellett neki és

párthívceinek tapasztalniok, hogy a kormány mennyire megköti a censura által kezeiket; hogy elég volt a censornak egyetlen szó, kifejezés, hogy az egész munka elbokoztassék.

Hát hirlap dolgában, hogy állottunk? Ha valaki engedélyért folyamodott, hogy hirlapot adhasson ki, úgye évekig elhuzódott, s végeredmény volt: az elutasítás.

Könnyű most nekünk, kik mindent kinyomathatunk és elővashatunk, de tessék elképzelni azt az időt, melyben a külföldi híreket általában nem szabadott kinyomtatni, s a belföldieket is csak megválogatva.

De Széchenyi kitartása, Kossuth lelkesedése legyőzte az akadályokat, s 1848. márczius 15-kén mindenki olvashatta Budapesten a „Talpra magyar”-t, mint a felszabadított sajtó első termékét.

Ezért kell megülni márcz. 15-ét.

De — legalább is kicsinyben — méltó legyen ez ünnepély a nap jelentőségéhez.

Nem kell sok az egészhez. Nem kell ötven tagu bizottság, csak legyen 6—10 ember, tette kész és lelkes, s képes lesz ez öregbe-ifjuba kedvet és tett-erőt önteni, hogy megszentelődjék e nap.

Mert mi volt az idén a bizottság működésének eredménye?

Egyik vendéglobé behuzódott 30 ember, a másikba 40; aztán mikor senki sem akarta megmondani, hogy tulajdonképen miért ez összejövétel, a csintalanabbak kezdeték kiabálni a „Samu bácsi” nevé, s a — különben lelkes magyar ember, ősz firtjeihez nem valami nagyon illő phrasis-balmazat eldöngötte, aztán lön rá nagy éljenzés s közbe-közbe ivás, s ebből állott nálunk márc. 15-ike.

Hanem Fehérvár derék honleányai! mutassátok meg, hogy nemcsak beszélni, hanem tenni is tudtok. Aljatosk jövőben a mozgalom élére, mellettek áll minden igaz honfi, s tudom előre, hogy márc. 15-e nálunk is a magyar nemzethez méltóan lesz megünnepelve s akkor nem kell márc. 15-én este azt írni: „Lement a nap — de csillagok nem jöttek”!!

Szemlélő.

— **A nagyméltóságu** m. kir. belügyminiszter 94486 szám alatt körrendeletet boesátott ki azon orvosokra vonatkozólag, kik a Dr. Koch féle szerrel beoltás végett a fővárosi lapokban hirdetés útján ajánlkoznak bárhol teljesíteni.

— **Ugyan a nagyméltóságu** m. kir. belügy miniszter, a büntetéseknél a külföldi államok által kért kiadása körüli eljárást szabályozza a folyó évi Január hó 29-ikén 90421 szám alatt kiadott rendeletében.

— **Ugyan a nagyméltóságu** m. kir. belügy miniszter a postai kezelés könnyebbé végett az eddig szokásossá vált gyakorlat megváltoztatásáért elrendeli, hogy csakis azon levelek küldessenek ajánlva, melyek pótolhatlan okmányokat tartalmaznak avagy a melyekben határidő kitűzésről van szó.

— **Alsófehérmegye** zárszámadási kimutatása szerint a megyei pénztárba az 1890-ik év folyamán összes készpénz és érték bevétel 503.446 frt 07. kr. az összes készpénz és érték kiadás 422.494 frt 22¹/₂ kr. tett. — Ily tömeges bevétel és kiadás már magában indokoltá teszi a megyei házi pénztáraknak meghagyását és azok megyei tisztviselők általi kezelését.

— **Magyei közgyűlés.** A mélt. br. főispán ur f. hó 24-ére délelőtt 9 órakor kezdődőleg tüzte ki a tavaszi rendes közgyűlés határ napját. Targysorozat: 1. A megyei házi pénztár 1890. évi zárszámadása. 2. Előterjesztés az abrudbányai katonai laktanya építési többletének költsön útján teendő fedezése tárgyában. 3. M. kir. kereskedelmi miniszter leirata az 1891. és 1892. évi közüti költségvetés tárgyában. 4. Előterjesztés a mihálfalvi révjog megvásárlása ügyében s ennek valamint a hidhoz szükséges kiadások fedezete végett költsön felvétele iránti intézkedés. 5. A csombordi révjogért a br. Kemény családnak fizetendő 14,000 frtnak költsön útján való fedezése feletti határozat. 6. Alispáni, árvászeki közigazgatási bizottság jelentések. 7. Az 1890. évi közmunka zárszámadása. 8. Előterjesztés a községi közlekedési utvonatok megállapítása iránt. 9. Az utmesterekre vonatkozó szabályrendelet. 10. A községi orvosi állomások szervezésére vonatkozó szabályrendelet. 11. A lovató bizottság elnökének megválasztása. 12. A bányaadó bizottságba 2 rendes és 2 póttag választása. 13. Verespatak és Grünvald R. s neje közüti vásárszerződés. 14. Magyarigen s az ev. ref. egyházközség közüti vásárszerződés. 15. Kisenyedi járás községeinek határozata egy szolgabírói díjnoki fizetése tárgyában. 16. Felelőbizetés a nagyenyedi erdősz választása ügyében. 17. Felelőbizetés a fenesi bíró választás ellen. 18. Felelőbizetés az o-herpepi bíró választás ellen. 19. Felelőbizetés a székas-preszkai bíró választás ellen. 20. Felelőbizetés a t.m-váradjai bíró választás ellen. 21. Felelőbizetés a medvesi bíró választás ellen. 22. Felelőbizetés a szohodoli bíró választás ellen. 23. Községi zárszámadások. 24. Zólyom vármegye felirata a felvidéki közművelődési egyesület részére sorsjegykölcsön engedélyezése végett. 25. Somogy vármegye felirata a vasut teheráru tarifa ügyben. 26. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt 24 órával előbb bejelentettek s oly ezután beérkező sürgős ügyek, melyeket a f. hó 23-án tartandó választmány előkészíti. Nagyenyeden, 1891. márczius 11. Csató János, kir. tan alispán.

— **A Dr. Daday-féle ügy** ugyilátszik már bevégeztetett, a mennyiben a katonai hatóság részéről a vizsgálat megszüntetett. Frauenfeld Otto államását Serájovában elfoglalta Mint biztos forrásból értesültünk, a katonai hatóság az egész ügyben büntetendő eselekvényt nem talált. — Két hétig tartott a vegyes bizottság ülése, már ez alkalommal az eszközölt kihallgatásokból lehetett következtetni azt, miszerint az auditor egyedüli törekvése Frauenfeldet tisztára mosni, a mi ugy látszik sikerült is; — ha ez így történt — mégis binni szeretjük azt, hogy ha voltak is a jelen esetben enyhítő körülmények, melyek talán a büntetést magát enyhíthették, mindazon által elhamarkodott határozat egy olyat, ki kardját védtelen ember ellen használja, teljesen büntelennel nyilvánítani. A katonának nincs joga a polgárok ellen fegyvert használni, annál kevésbé hivatkozhatik arra, miszerint ily esetben mint a jeleni is jogosan használta azt, mert megátadma nem lévén még az önvédelmet sem hozhatja fel. — A kihallgatott orvosszakértők a sértést súlyosnak határozták, melyet a katonai büntető törvény szigoruan büntet.

— **Márczius 15-ét** városunk polgárai is kegyelettel ünnepezték meg, egy része a Hungária szálló éttermébe volt összejutva, míg az iparosok saját körükben rendeztek egy nagyon kedélyes mulatságot.

— **Sándor napja** előestéjén kedélyes társaság gyűlt össze orsz. képviselők asztalánál; — a házi gazda névnapja alkalmából, kiket ő megszokott, baráti szeretettel fogadott. A társaság éjjeli utánig a legjobb hangulatban volt; a sok jó kívánathoz mi is csatlakozunk és ohajtjuk, hogy az isteni gondviselés családjával együtt az emberi kor legvégsőbb határáig éltesse. —

— **Egy tanár balesete.** — Joseffi Imre brassói főgymn. tanár e hó 12-én petroleum lámpa explodálása következtében szenvedett égési sebek miatt meghalt. — Az eset, mint tudósítónk hitelesen közli, a következő: Joseffi éjjeli óráig dolgozott asztalánál, a midőn öt régi szivbaja utolérte, asztala, mely mellette volt terítővel volt betakarva, melyen az asztali lámpa állott, a midőn a görös utolérte magán segitendő az asztalterítőbe kapaszkodott, melylyel együtt a lámpát is estében maga után vonta, a leezett lámpa darabokra törött, a petroleum a butorokkal rakott szobában meggyuladva szét folyt. Joseffi aléltóságából feleszmélve magán segitendő egy szobába ment át a végből, hogy ajtaját kinyitva segítséget hívjon, azonban itt elesett és csak az által, hogy lábával az ajtót ütötte vonta magára a szomszéd szobában lakó káplán figyelmét, ki azonnal is sietett a bezárt ajtót felfeszíteni, azonban már későn, mert a súlyos égési sebeket szenvedett megmenteni, mint a gyorsan hívott orvosi segély igazolta nem lehetett. — Brassó társadalma egy derék polgárt, az egyház egy kiváló papot, az iskola egy szeretett tanítót veszítettek. Legnagyobb csapás özv. édes anyjára — ki benne egy forrón szeretett fiút — és nőtestvérére nézve. —

— **Hangverseny.** A mint értesültünk folyó hó 30-án este 8 órakor érdekes hangversenyt rendez id. Mazalik Bazil karmester tanítványival a „Hungaria” dísztermében. Jövő számunkban a személyeket és műsort egész terjedelmében közöljük.

— **Márczius 30-ikán** délután 2 órakor fogja a helyi lövész egyesület lövöldjét díjlövészettel megnyitni.

— **A várbeli katonai** műszaki esapat vezetője az alábbi táblát tette ki a várbeli alsó kapu bejáratához; e tábla lefényképezése és másolása tilos, ehhez semmi közünk; de azt szabad megkérdenünk, hogy tulajdonképen melyik nyelv a hivatalos nyelv — és a vár melyik ország területéhez tartozik?

Avisu	Warnung	Intés
		Vakulj magyar!

— **A gyulafehérvári tavaszi országos vásár** és pedig 21. 22. és 23. marha és ló, vásár 24-én pedig a kirakodó vásár fog megtartani.

— **Hol és milyen magot vegyünk?** Ez a kérdés, mely a vetés idejének közeledtével minden tavasszal újra meg újra felmerül, nem kis gondot okoz azoknak a gazdáknak és kertészeknek, akik ocsút vetni és gazt aratni nem akarnak. Tudjuk, hogy szivesen veszik ilyenkor a jó tanácsot, ha megbízható oldalról kapják. Hát mi nagyon is szivesen és meggyőződésből felhívjuk a gazda és kertészközönség figyelmét egy ilyen megbízható tanácsadóra, minden irányban való tájékoztatóra, midőn tudatjuk, hogy Mauthner Ödön budapesti magkereskedő legújabb nagy árjegyzéke megjelent. Ebben megtalálja azt, amire szüksége van, de nem egyszerűen a neveket felsorolva — hanem épen azért nevezhetjük tanácsadónak és tájékoztatónak — mert minden növényfajnak megtalálja benne rövid ismertetését, tenyésztési módját, s azt, hogy milyen talajban milyen viszonyok közt és milyen művelési mód mellett tenyészik legbiztosabban? A legújabb árjegyzék is, mely 160 nagy negyedrét oldallal gazdagon illusztrálva jelent meg, és kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg, azt mutatja, hogy a rendkívül lelkiismeretes magyar czég tulajdonosa valóban sem fáradságot, sem áldozatot nem kímél, a midőn a gazdaközönség érdekeit szolgálhatja s azért újlag melegen ajánljuk szíves figyelembe.

— **Pénzhamisító cigányok.** A szászsebesi vásárok Csuesi József helyi polgártársunkhoz a midőn a barom piacra akara menni egy szászsebesi cigány szegődött, ez felajánlott neki 400 drb forintost 35 kron, állítja, hogy neki masinája van és ő azokat készíti, — Csuesi a cigányt magától eltávolította, haza jövet pedig a helyi rendőrségnek az esetet bejelentette, — a rendőrök azonnal Szászsebesre mentek át, az oda való rendőrökkel értekezett és tervet állapítottak meg, mely szerint a már régóta fennálló pénzhamisító bandát eloszíthessék, erre Csuesinak kellett szolgáltatást teljesíteni. — Csuesi tervszerűen délután az utcán sétált, a midőn újból hozzá megy ugyanazon cigány és most már komolyan ajánlotta, hogy ő Csuesi előtt fogja a hamis forintostokat gyártani, — Csuesinak kötelessége volt megtagadni azt, hogy hol lakik a cigány, — el is kísérté tehát hazáig — ekkor azonban jelenteni a dolgot újból a vendéglőbe tért vissza, mivel a cigány csak éjjeli időben ígérkezett a hamis pénz gyártásához fogni, közösen tehát estvéli 10 órát határozták meg. —

A Csuesi előadása után mindkét rendőrök abban állapodott meg, hogy a csendőrség értesítse és kirendelése mellett a szászsebesi rendőrök is segédkezzenek; — este 10 órakor a midőn Csuesi már eltávozott a vendéglőből és mindkét rendőrség a csendőrök is rendőrökkel a szászsebesi cigány telepet körül fogták, de akkor a pénzhamisításhoz már nem az előbbi, hanem a vajda házába kezdtek, az egyik csendőr 10 óra után lépett be a házába, kérdőre vonta Csuesit, őt letartóztatta a cigányokkal együtt — azután a házkutatásához fogtak, mely alkalommal sikerült a gépet is megkapni, a géphez elkészített óndarabokat pedig mintegy két véka mennyiségben a ház körüli teren találták meg. — Érdekes, hogy minden egyes ilyen forintos elkészítése az illetőknek, kinek a részére készítették, 2 frt — 3 frtba került, Csuesi is 12 frtot adott át szerek beszerzésére, melyet azonban a motozás után visszakapott; a kézre került bandát Marosvásárhelyre szállították.

— **Öngyilkosság** Özv. Rziha Josefa szülész nő folyó hó 12-ikén saját várbeli lakásán az előszobában felakasztotta magát. — Még reggel 6 órakor többen beszéltek vele, s már negyed óra múlva halott volt; ugy látszik, már régóta rögeszmével tépelődött.

— **Szőlővesszők behozatala.** A földmívelésiügyi miniszter a Franciaországban fellépett új szőlőbetegség: a „blakrot” behurcolásának veszélyére való tekintetből — mindentéle szőlővesszőnek bárholonnan való behozatalát egyelőre egy évi idő tartalomra felüglesztette. Erről az érdekelt közönség ez uton is oly megjegyzéssel értesítették, hogy az állami telepek készleteiből rendelkezésre levő amerikai fajta szőlővesszők, az eddig beérkezett kérvények és megrendelések által már is tul vannak jegyezve: ugy, hogy ezen eddig bejelentett igényeket is csak részben lehet kielégíteni ezután érkező hasonló megrendelések pedig — a szőlőbetegség anyag hiányában — egyáltalán nem lesznek figyelembe vehetők.

— **Egy község jövedelem nélkül.** Nagy feltűnést keltett Pestmegye évnegyedes közgyűlésén Kóka község egy folyamodása, melyben 3500 frnyi költsön felvételét kéri, azon indoklással, hogy a községnek a múlt évben semmi bevétele sem volt. Még nagyobb volt a meglepetés midőn kiderült, hogy a község már fel is vette, sőt el is költötte a költsönt. A közgyűlés mit tehetett egyebet, jóváhagyta a költsönt, de a községi előjárók ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el.

Közgazdasági hírek.

Gyulafehérvár, mártius 18.

Vásárügy.

Katonai ló vásárok. A esász. és kir. közös hadügyminiszterium hozzájárulásával Seps-Szt-Györgyön f. é. márczius hó 17-én, Marosvásárhelyen, f. é. márcz. hó 19-én, Kolozsváron, f. é. márczius hó 21-én katonai lóvásár fog tartani.

Gyümölcsészet.

Svájcz gyümölcs exportja. A legtöbb országban az idén igen rossz gyümölcstermés volt és még Amerika is, mely aszalt gyümölcsével erősen nyomta az eurpói gyümölcsárakat, az idén megszorult, a mi kintnek abból is, hogy a gyümölcs árak rohamosan emelkednek. Nagy kár az ideai gyümölcstermés nálunk is kedvezőtlen volt. Csúpan Svájcz képez egyedüli kivételt, mert az idén óriási gyümölcsmennyiségeket exportál. A svájci vámstatisztika ugyanis azon meglepő eredményt közli, hogy a múlt év október havában 312485 mm friss gyümölcs 3 millió frank értékben vitetett ki, vagyis körülbelül annyi, amennyit a jó gyümölcstermésű 1888-iki év október és november havában exportált, a legnagyobb figyelmet azonban az érdemi, hogy az ideai átlagár kétszerre magasabb az 1888-ikénál, mert akkor 100 kg. átlagérték 4.85 frank volt (2 frt 28 kr.) most pedig 9.31 frank (4 frt 38 kr.)

Piaczi árak.

1891. Márc. 18.

Tiszta búza hektoliterenként	6 frt 25 kr.
Elegy búza	5 frt 50 kr.
Rozs	5 frt — kr.
Arpa	— frt — kr.
Zab	3 frt 25 kr.
Török búza	4 frt 60 kr.
Széna kötetlen métermázsánként	3 frt — kr.
Alomszalma	2 frt — kr.
Tüzi fa köbméterenként	2 frt 75 kr.
Marhahús kilogrammonként	40 — 38 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **ISSEKUTZ JÁNOS.**

Kiadó: Papp György.

Nyilttér*)

Seiden-Grenadines, schwarz und farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual.) — versendet robenweise porto n. zollfrei das Fabrik-Dépót G. Henneberg (K. und K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelőssége nem vállal el a — Szerk.

Sz. 242—1891.

polg.

63. 1 - 1.

Hirdetmény.

Felső-Orbó községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9 és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére és az igények tárgyalására határidőül 1891. évi **április hó 23-án** d. e. 9 órája kir. törvényszéki bír. Kain Hugó ur irodájában kintüzetett.

Mely határidőre a közbirtokosság tagjai még pedig azok is a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítetik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A gyulafehérvári kir. törvényszék polgári bíróságának 1891. évi február hó 9 én t. üléséből.

Zsák István,
elnök.Borbáth Albert,
t. jegyző.

93—1891. szám. bir. végr.

64 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Gyulafehérvári kir. törvényszék 61023/4962—88 számú végzése által Bpesti Frankl Ignátz végrehajtató javára helyi Klüger Bernát ellen 450 frt tőke, ennek 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírói lag lefoglalt és 868 frtra becsült egy Óaránból tekeasztala hozzávalókkal együtt, márvány asztalok, székek és fali nagy tükrökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 377—1891. sz. kiktüldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Gy. Fehérvárt az előbb irt Schuster József lakóházánál leendő eszközzésére **1891. év április hó 1-ső napjának délelőtt 10 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak, és pedig az ugyan folyó évi 445. szám alatt jóváhagyott alóliktól olvasható feltételek értelmében.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított előbbirt feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt 1891-ik évi február hó 8-ik napján.
Hajós István, kir. bírósági végrehajtó.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentesen.

Egyetlen még eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentesen és csak 20 frt betét mellett, mely összeg a megrendelés után beszámítottatik.

Öltönyökre való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas Clerus számára, szabályszerű kelmék a cs. és k. hivatalnoki egyenruhák — valamint, tornászok, veteránok, tűzoltóknak, billárd és játszó asztaloknak való posztók. Lodenok vízmentesek vadászok számára, mosókelmék, utazó-kendők (plaid) 4—14 frtig stb. Kéi becsületes, tartós, olcsó, tiszta gajpu posztót és nem mindenünnen ajánlott, még a szabómunkát sem érdemlő rongyokat venni akar, forduljon

Joh Stikarofsky-hoz Brünben

osztr. m. birodalom legnagyobb posztó-raktárához

Folytonos fél millió frtnyi raktárom, és világra szóló üzletmenél fogva, magától értetődik, hogy számtalan maradvány (Reste) visszamarad. Minden józan ember belátja, hogy ily maradványoktól mintákat szétküldeni lehetetlen, miután néhány száz minta rendelvény után sem maradna vissza — szédelgés tehát, ha posztócségek annak daczára mintákat hirdetnek maradványokból — ezen esetben a minták egész darabokból vétetnek — s annak szándéka nyilvánvaló.

Maradványok, melyek nem tetszenek kicsereleltnek vagy a pénz visszaadatik — szükséges, hogy rendelvényeknél szín, ár, hosszúság kiirassék. — Szállítatnak csak utánvétel mellett, 10 frton felül bérmentesen.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

50 5—20.

Czigarettázók!

A ki ésszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettázó jószágánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvado, Ezért, de még egészsége érdekében is ügyeljen minden cigarettázó' hogy a használandó papír finomsága minden kételyt kizáró legyen Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

**„Les dernieres Cartouches“
BRAUNSTEIN FRÈRES**

PÁRISI GYÁRABÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztókönység sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik cégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztaságáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámaikat és annak minőségét is le- nteres Cartouches“ jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírnál. Együttal a- gyelmeztetünk mindenkit, hogy papirusunk címlapján cégünk neve áll

BRAUNSTEIN FRÈRES.

Cigarettapapírunk és hüvelygyári raktára Bécsben, I., Schottenring 25. sz. alatt létezik; valódi francia „Les dernieres Cartouches“ papír és az ebből készült hüvely Gyulafehérvárt kapható id. Misselbacher J. B. urnál. 40. 4—25.

Naponta megjelenik Budapesten**MAGYAR HIRLAP**

POLITIKAI NAPILAP

teljesen független programmal.

Szerkeszti:

Horváth Gyula,
orsz. képvis.

Főmunkatárs:

Mikszáth Kálmán,
orsz. képvis.

Helyettes szerkesztő: **FENYŐ SÁNDOR.**

A „Magyar Hirlap“ belső dolgozótársai, külmunkatársai és levelezői az írói kar legkiválóbb tagjaiból állanak.

A „MAGYAR HIRLAP“ előfizetési ára: egész évre 14.— frt. negyed évre 3.50
fél évre 7.— frt. egy hónapra 1.20

A „Magyar Hirlap“ előfizetőinek lapunkat márczius 21-től április 1-ig ingyen küldjük.

Előfizetések a „Magyar Hirlap“ kiadóhivatalához:

Budapest, IV., Gránátos-utca 16. szám alá küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen.

Nyomatott a püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.